



ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XXXVI.

Ч. 70 Джерси Сіті, Н. Дж., понеділок, 26 марта, 1928.

VOL. XXXVI. No. 70.

Jersey City, N. J., Monday, March 26, 1928.

THREE CENTS

СЕНАТОР НАЙ ЗНОВА ВИСТУПАЄ ПРОТИ АЛ СМІТА

ЗАКИДУЄ ГУБЕРНАТОРОВИ ПОМАГАННЯ НАФТОВИМ ОБМАНЦІМ.

ВАШИНГТОН, 23. марта. — Сенатор Най опублікував нині листа до нью-йоркського губернатора А. Сміта, найповніший-шого кандидата демократичної партії на уряд президента Злучених Держав, у відповідь на лист Сміта в справі закладів Наа за допомогу нафтовим обманцям.

Сенатор Най знова виступає проти Сміта, закидаючи йому поміч нафтовим обманцям, хоча вчора Най заохочував так, немовби він жалував свого виступу проти Сміта, а тільки обурювався проти острів снів, ужитих Смітом у листі до Наа. Най говорить тепер, що Сміт є того роду людина, яка не завагає собі помагати нафтовим обманцям. Він закладає далі Смітові, що він не дає сенатовому комітетові перевести спокійно слідство над нафтовими надкуштими.

Перед сенатовим комітетом вельо далі переслухання свідків у справі нафтового скандалу.

БОГАТИ ЖИДИ З АМЕРИКИ ДАЮТЬ МІЛІОНИ НА ЖИДІВСЬКІ КОЛЬОНІ НА УКРАЇНІ.

РОЗЕНВОЛД З ШІКАГО ДАЄ 5 МІЛІОНІВ.

НЬО ЙОРК, 23. марта. — Жидівський мільйонер Джеймс Розенволд, президент Американської Жидівської Спільної Рільничої Корпорації, заісній під назвою Джойнта, зложив на жидівські кольонії на Україні 5 мільйонів доларів під умовою, що другі жиди зложать на сю шаб другий 5 мільйонів.

Розенволд, живуче у Шікаго. У своїй листі Розенволд заявляє, що він має на меті підтримати поселення 100,000 Жидів протягом двадцяти чотирьох років на Україні й Жидів. Він застерігається перед тим, щоби його плану поселення Жидів на Україні не ідентифікували з планом поселення Жидів в Сибірі.

АЛ СМІТ КРИТИКУЄ НЬОЙОРКСЬКУ ЛЕГІСЛАТУРУ ЗА ПОТРАЧЕННЯ ЧАС.

КАЖЕ РЕПУБЛІКАНЦЯМ, ЩО ВОНИ БУДУТЬ ВИНУВАТИ ЗА ЗАНЕДБАННЯ ДОБРИХ ЗАКОНІВ.

ОЛЕАН, 23. марта. — Нью-йоркський губернатор А. Сміт оголосив публічно критику теперішньої сесії нью-йоркської легіслатури. В сія критиці Сміт закидає ре-публіканській більшості легіслатури, що вона не перевела потрібних законів, хоча се дещо в її силі. Населенню тому мусить виникти републіканська партія за се небажиство.

Сміт каже, що републіканці не хотіли переводити законів просто з партійної зазвисті, боячися, що всяка влада може бути теж піддається демократичному губернаторові.

МІЛІАРДЕР РОКЕФЕЛЕР НА ВУЛІВІМ СІДІВСТІ.

ХОЧЕ, ЩОБИ КОМІТЕТ СЛУХАВ УПЕРЕД ПІДПРИЄМШВ.

ВАШИНГТОН, 23. марта. — Перед комітетом сенату для міжквіттової торгівлі, що веде слідство над углевим промишлом, став нині як свідок Джим Д. Рокфелер Молодший, якому юнаїни урядники закладали антиюний політику та домання дієкониювської угоди.

Він говорив, що кожда сторона могла кождої хвилі зломати дієкониювський угоду. Так само легко, як її зломали підприємці, могли її зломати робітники. Він радив сенатовому комітетові не виходити вперед підприємців, а доперва відатк майнерів за юнийні провідники.

Кроме цього, згадував теж Чарльз Швоб, який говорив менше-більше те саме. Він теж більше радив комітетові, як зізнава про факти.

ЗНОВА РОЗСТРІЛЯЛИ 36 МЕКСИКАНЦІВ.

ЗАХОПЛЕЛИ ПРОБУВАЛИ ДОБУТИСЯ З ПЕЧЕРИ.

МЕКСИКО, 23. марта. — З міста Самори у мексиканським стейті Мічоакані доносить, що федеральні війська доплат там у печері 36 повстанців. Коли їх оточено з усіх сторін, повстанці пробували вирубати діру в скелі, щоби втекти, але федеральні війська се дотримали іх виведено з печери й розстріляли. Між убитими було 5 провідників.

КОНГРЕСМЕН ПРОТИ ІНТЕРВЕНЦІ В НІКАРАГУА.

ВАШИНГТОН, 23. марта. — Конгресмен Д. Гаврлі, ре-публіканець з Нью Йорку, забравши голос підчас дебати над законопроектном про вилучення на флоту, вискакував остро, проти експедиції американських маринів для контролю над-борів у Нікарагуа.

ВИКОНАЛИ КАРУ СМЕРТІ.

КВІБЕК, Канада, 23. марта. — О годінні пів до 6: рано виконано тут у вазинці. Відвідал кару смерті на Джорджі Мекдоналді, котрого засуджено з його женою за вбивство шифера Бушара. Мекдоналді страчено через повішання. Його жінку помилувано. Засудженому не дозволено попіряться за женою. Страчання відбулося тайно. Навть репортерів не допущено на сидіти. Газетери, що прибули на страчання, мали тільки чути, як моталось шнуром, котрий відводив на шибеницю Мекдоналді, стівав мотати.

РОДИНА ОБУРЕНА ЗА ЗВІДНЕННЯ, НАПАДАЄ НА ОБЖАЛОВАНОГО.

КОЛОМБІЯНА, Алабама, 22. марта. — Перед місцевим сьєтовим судом поминався нині розправа проти поліційного начальника Блейка, котрого пані Монтебаро та її сестри Тоба, обжалували за записування дочок першої. Коли суд звинувачив обжалованого від аши-ї кари, обі-жидки з рушницею й сокираю в руках напали на обжалованого. Блейка, тяжко пошкодженено, немов, відставлено до шпиталю, а жінки арештовано.

10-ТІ РОКОВИНИ САМОСТІ-НОСТІ ЛІТВИ.

Свято десятих роковин самостійності Литви відбулося 16-го м. м. в Ковні незвичайно величаво. В полудне прийняв президент Сметона представників уряду, дипломатичний корпус, делегатів цивільної та військової влади, після чого відбувся перегляд війська. Серйозний настрій свята піднесла відозва президента до всього литовського народу, де сказано м. м.:

„Святочне скінчення ярма відбулося для 16-го лютого 1918 р. у Вільні. Нинішнє свято заколоуче болючою фактою, що столиця Литви (Вільно) знаходиться під польською окупацією. Над Литвою нахалюється тяжкі хиари, які сід розігнати збірним зусиллям народу. Литовський народ — кінчае відозва, — ніколи не відвернеться бажання добути назад Вільно“.

Роківнини відсвятковано на шій Литві серед незвичайно поважного настрою.

ВІДКРИЛИ ШЕСТИЙ ВІТАМІН.

Др. Г. Еванс з каліфорнійського університету оголосив, що в лабораторії свого університету вдалося відкрити новий, шостий вітамін. Як відомо, дотепер відкрито п'ять родів тих тваринних складників, які повинні, як необхідні для людського життя. Відкритий Евансом шостий вітамін має ту властивість, що помагати нерозвиненим зриватим дозрости до нормальної величини. Відкрито його в той спосіб, що кормлено шурів харчами, які мали всі відоми дотепер вітаміни, але бракувало їм деяких складників. Шурі жиди і розвивалися, але ростом дозривали, лише половини нормальні. Коли почали їм давати інший харч, ростом салату і печіньку, то в короткому часі дозрости до нормальної величини. Сей новий вітамін названо буквою „Ф“. Дотеперішні мають назви букв А, В, С, Д, Е.

ПОЛЬСЬКО-ЖИДІВСЬКА БУ-ЧА В РАЙОНІ.

Вішепольські корпоранти в Кракові уладили погром жидівських корпорантів, на яких напали на краківському ринку. Розганяні зважених корпорантів мусіли поїти. Кілька з них студентів покинуло поле бою пораненими.

ШВАРЦБАРТА НЕ ПРИЙМАЮТЬ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Телеграма з Єрусалима з датою 10 березня доносить, що Нушіма Шварцбарта, який убив Головного Отцімана Сімона Петлюру, не допущено до Палестини. Після того, як французький суд оправдав Шварцбарта, Шварцбарт спотеріг, що йому небезпечно по світі ходити. Внаслідок цього, якийнебудь Українець, може його колись убити, Шварцбарт відразу зачав ховатися, а далі ховався пліну поселитися десь там, де Українців є найменше, а Жидів як найбільше. Текучо країною, де можна йому найкраще сховатися, виявлялося Йому Палестина. Та тут стрігала його несподівана перешкода. Велика Британія, як відомо, має мандат над Палестиною і для того, щоби адістатися до Палестини, потріб-но мати дозвіл від британських урядовців. А ці відомо виласи дані дозвіл на допущення Шварцбарта на територію Палестини. Сказали, що він, як душогоб, а Палестині є неповадний. За Шварцбартом, розуміється, обстали другі Жиди. Справа пішла до лорда Пломера, високого ко-мішенера Великої Британії в Палестині; Пломер рішив, що Шварцбарт в Палестині не по-вадний. Зробивши відлік аж до міністерства колоній в Лондоні, які й міністерство колоній осудило що Шварцбарт є неповадний. У мікчасі Шварцбарт вийшов до Сирії, як є під мандатом Франції і там чекав дозволу на переїзд до Палестини, однак до-жидався тільки послідної і рішучої відмовної відповіди.

Оттак для т. зв. національ-ного жидівського героя, котрий в парижській суді з захва-том оповідав про те, як він у-бив великого українського провідника, не стало тепер безпечного місця на землі. Не прийнято його навіть до Пале-стини. Велика Британія зі своїм розумінням справедливості не хоче признати душогобу пожежаним горожаканом, хоч йому заалося викрутитися від належної йому кари.

КОРАБЕЛЬНА КАТАСТРОФА.

З французького Індокитаю повідомляють, що там трапи-лася страшна корабельна ка-тастрофа. Особовий парохід експлуатуював поблизу міста Таттс. Жертовю вибуху мало вийсти сорок убитих, між ни-ми трох французьких урядни-ків і депутат Бартолмей. По-жми раненими, яких нарахую-ють шістьдесять, найлішою також кількочасть французь-ких урядників.

БОМБИ НАБИТІ АПТАШНИ-МИ ЛІТОЧКАМИ.

„Комсомольська Правда“ повідомляє, що „совітський“ уряд приймає швидко проект ко-муністичної пропаганди на ви-слода явля. Совети задуму-ють реконструувати бомби на-биті революційними прокла-мациями, що замість смерт-нобо ширити серед ворога-комунізм.

НОВА УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА.

В Буенос Айресі, в Аргентині, зачала виходити перша в Аргентині українська газета, що має обслуговувати духовні потреби Українців в Аргентині, яких число що року збільшується.

Судячи по статтях, невесело живеться нашим людям в Аргентині, головне через брак організації, які могли би ста-ти їм на допомогу. Газета має бути тяживою. Називається газета „Українське Слово“ і стоїть на ґрунті Самостійної Незалежної Української Держави. Друкована покісно на літографі, виглядає блідо, але зазором організаційним ду-хом та бажанням не руїни, а творчої роботи.

ПРИПИСИ ПРО ШИБЕНИЧНУ СМЕРТЬ.

Львівське „Слово Польське“ доносить з Варшави, що та-кож міністерство справ-ности приступило до опра-цювання приписів, які замість засідання, присуджених на кару смерті. В першу чергу бу-де устаткований зразок шибени-ці конструкція, система та-їх спосіб як забирати сід-тець зліди ніж шибеника й т. д. Ці приписи починаються до того, що в цілій Польщі бу-де вішати однаково, після одної системи так, що шибени-ки не будуть завжди мучи-тися.

СПРАВА ПЕРЕХОДУ АМЕРИ-КАНСЬКОЇ ГРАНИЦІ.

Окружний апеляційний суд в Нью Йорку видав 5 березня рішення, яким унеможливив розпорядок імміграційного уряду, котрий вимагав, щоби кана-дійські горожане, які перехо-дили через границю до робо-ти, були обов'язані допущати всім імміграційним припи-сам, як звичайні іммігранти. Рішення американського суду спирається на договори Джен-се з 1794 р., які дозволяло мешканцям Канади та Злуче-них Держав, переходити сво-бідно границю „у ділових справах“. Імміграційний уряд о-сунується на тім, що під „ді-ловими справами“ можна ро-зузувати тільки торгівлю, та суд не приймає такого толко-вання. Імміграційний уряд вис-негайно відклик до найвищо-го суду Злучених Держав про-ти сего рішення апеляційного суду.

УТІК ЗІ ШПИТАЛЮ З ПЕРЕ-ВЯЗКОЮ РАДУ.

Зі шпиталю св. Павла в Вен-кувері втік 9 березня 74-літній пацієнт Волтер Геден, забрав-ши з собою перев'язку з ра-дом, вартості \$30.000. Геден лічився радом. Перев'язку з радом наложено йому на го-лову і він з нею неспостере-жо вийшов зі шпиталю.

В ЧАСАХ РОЗВРУЖЕННЯ.

„Вінер Мітгазетц“ до-носить, що частину фабричних уладжень віденського арсе-налу виставо до Польщі. Уряд Польщі має купити не ула-дження за суму 1 мільон ш-літінгів.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА УКРАЇНІ ЗРОСТАЄ

ЖИДИ ПОКИДАЮТЬ МІСТА І ІДУТЬ НА СЕЛА. — ШОРАЗ БІЛЬШЕ ЖИДІВ ОСІДАЄ НА ЗЕМЛЯХ ПОДУДНЕВОЇ УКРАЇНИ.

МОСКВА, 23. марта. — З полудневих губерній України доносить, що сього року, ще далі до часу, коли закінчи-лося прибувають нові колоністи, настало сильне зжидів-ся міст, що значення колонізаційна карта вже давно втратила. Все досі прибуло кілька тисяч більше ніж їх прибувало поперед-німи роками, але приплив Жидів збільшується мали, бо шораз прибувають нові транспорті. Прибувши Жиди закладають, що прийняти торгівля обсяжена і вони не мають по містах з чого жити.

ЗАМІНЮЮТЬ ПЛАН ДІЛА.

ХОЧУТЬ ПОСТАВТИТИ ВОЄННІ ДОГОВІ І РЕПАРАЦІЇ НА БІЗНЕСОВУ СТОПУ І НЕ МІШАТИ ІХ З ПОЛІТИЧНИМИ СПЕКУЛЯЦІЯМИ.

ПАРИЖ, 23. марта. — Європейські й американські бан-кири передають новий план сплати воєнних догів і їх репараций, що малочисні на Німеччині. Вони хочуть постави-ти ті претензії на задержі оспити. Тому скорочують німешкі репараций з 132 біліянів марок на 32 біліянів. Новація з ті-риж мали би відстати Франції і Бельгії, а другу половину Злучених Держав тижують ставити воєнні догів. Злучені Держави мусіли би покласти деяку плату, але за те мали би певні гроші в руках. Одну половину догів сплатили 48 міль-йонів доларів, решту грошей і так, що мають перший морган на найбільших німешких фабриках. Другу половину сплатували б знайшовши бюджетовою дорогою.

З тим планом звернуться експерти, пока не підлядає в Франції і Німеччині вибори, щоби знати, які елементи бу-дуть при владі.

План той був би корисний для Німеччини, бо зменши-ли б її тжари, а другі держави відстали би замість фінансових претен-зій, певні гроші. А роза тим Європа а різнеж і Америка по-збудили би драждливі справи, що доводять ніщо до тер-тя.

СОВІТИ ПРЕДЛОЖАЮТЬ НОВИЙ ПЛАН РОЗВРУЖЕННЯ.

ТАК ГОРЯЧО ДЕБАТУВАЛИ, ЩО НІХТО НЕ ЗНАВ ПРО ЩО ВЛАСТИВО МОВА, ЩО УХВАЛЕНО, А ЩО НІ.

ЖЕНЕВА, 23. марта. — Дискусія, яку викликала проба-Літванова на засіданні П'ятогого комісії для розвруження, була така гаряча, що найбільші дипломати не визнавали, о що властиво ходити, а представств не миг дати собі ради з висесними. Німешкий делегат гр. Бернсторф боронив по-літський пропозицію як миг, то по англійськи, то по франку-ськи, а навіть по італійськи пробував дискусувати, але не все не помогло. Він казав: Перше говорили, що нема совітів, не-ма мови про розвруження. А тепер є совіти, а їх ніхто не ха-че слухати.

Вкінці Літванов заявив, що він пропонує новий про-ект розвруження, що буде відноситься до частинного, а не загального розвруження.

КОМАНДИ І ГУКАННЯМ ВИГНАЛИ ПЛОДІА ДЖОРДЖА.

ДОКАНАЛИ ТОГО РОБІТНИЦІ ПОСЛИ, КОЛИ ВІН РОБІВ РИВ ЗА 7 ГОДИННИМ ДНЕМ ПРАШ ДЛЯ МАЙНЕРІВ.

ЛОНДОН, 23. марта. — В британських парламентах дискусія над нещасним положенням англійських майнерів Джордж Гоал з Партії Праш доказував, що майнери в Галлі є найбільші бідаки на світі, а хмба одні китайські май-някише від них працюють.

Бувший прем'єр Ллойд Джордж брав рівнож в урочисті майнерів і заявився за семи-годинним днем праці в майні. Послі Партії Праш переривали його бесіду ріжкими за-мідками, дотиками та кинками, називаючи його гіпохондри-ком. Ллойд Джордж оборонявся і відповідав на дещо, а хмба з него не переставали кинти, перестав говорити і забрався з салі. Перед відходом зазначив тільки, що неча дмш, що май-нери так тяжко бідають, коли мають таких провідників, які провкуюють навіть тих, що заявляються за робітничою спра-вою.

ДВІ АМЕРИКАНИ ХОЧУТЬ ПЕРЕЛІТИ ОКЕАН.

АЕРОПЛАН БУДЕ ЗАРАЗОМ ЯХТОМ І БУДЕ МІП-ПІЛІВАТИ.

БЕРЛІН, 23. марта. — Мисс Міларда Джонсон і Миссес Естер Ваннер оглядають новий аероплан Рорбаха, що є сплю-дукою аероплану і корабля. Це величавий аероплан, який має летіти 140 миль на годину через простір 2,500 миль. На таку далеку дорогу вистарить йому газолін. Крапа на 18 метрів довгі. З аеропланом буде злучений хвіст, який в разі потреби буде міг відергати аероплан на воді. Компанія Рор-баха буде будувати 4 аероплани того самого типу і буде їх вживати до прогулькових цілей.

Після того компанія не дає се своїм згоди що до того, чи жиди будуть могли їхати при першій спробі через океан з Європи до Америки.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

Отримувальниками членів Українського Народного Союзу, місцевих урядовців і всіх наших наших симпатиків та клієнтів, що з днем 15. травня б. р. Український Народний Союз приступав до роботи нового методу для Організації.

У видку своїх друкарні і київська Свобода та і саме видавництва часопіс під час будови буде наразено на всі перешкоди в удержанню нормального ходу бізнесу. Зараз видавництва часопіс, друкарні і київська робить все можливе, щоб відкрити нормальний хід видавництва часопіс і всі інші сполучення з друкарнею і київською.

Оскільки це буде можна тільки тоді, коли наша клієнта зрозуміє наше положення співпрацювати раз з видавництвом.

Для того повідомляється всіх інтересованих про наступне:

1. Всіх оголошення бізнесові, відомості і приватні мусять бути прислані до Редакції Свободи наперед що найменше тиждень перед днем їх поміщення в часописі.
2. Всіх замовлення на дрібні роботи, як тижня, розкідки, конверти, листівки паперу і т. п., мусять бути прислані до друкарні що найменше два тижня перед часом їх заготовлення сторонами.
3. Робіт більших, як друкування статутів для відділів, книжок і т. м. подібне, друкарня не буде в силі прийняти під час будови.
4. Київська буде приймати замовлення на книжки виліній, як досі, а хто буде хотіти мати зніс, інші книжки чи книжочку, той мусить вперед переписатися з друкарнею, чи таку книжку або книжечку буде він дістати.

Хто з наших клієнтів не хоче підлягати за цих форм під час будови, той мусить бути пригрозити на спізнання або і не виконати його замовлення.

Офіс адміністрації Свободи під час будови, почавши від 15-го травня б. р., буде приміщення в CHAMBER OF COMMERCE BUILDING, CORNER NEWARK AVE. & MONGOMERY ST., JERSEY CITY, J. ROOM 502. Telephone: Montclair 484.

Листів з приводу цього повідомлення просити надіслати до редакції Свободи.

